

Zc
6529

AK. 259. 56.

Z c
6529

**REI SCHOLASTICAE
CONSILIARIUS IDONEVS,
B. IOANNES MATTHAEVS
MEYFARTVS,**

ILLVSTRIS GYMNASII GOTHANI

olim. alumnus solertissimus,

post longum deinde rei sacrae, & scholasticae vsu

rectiorum institutorum autor,

incipiente lustratione cio 1800 xxiii. vii. Kal. Augusti,

in auditorio CLASSIS I. hora VII. ante meridiem,

celebrandus publicis sermonibus

IOANNIS FRIDERICI CHRISTOPHORI ERNE-

STI, TENSTADIENSIS,

IOANNIS TOBIAE HEY, CRAVLENSIS,

&

GOTHOFREDI CHRISTOPHORI SOMMER,

LONGOSALISSANI :

quorum quisque pro captu, & Marte suo certa B. viri

merita repraesentabit,

primus

de re litteraria,

alter

de pietate populari,

postremus

de veritate evangelica inter hostes profitenda,

tuenda. & ornanda :

ad hoc producti a

RECTORE ILLVSTRIS GYMNASII,

GOTHOFREDO VOCKERODT.

P. P. LITTERIS REYHERIANIS, VII. KAL. AVGVSTI.

chr.

174

174

COMMUNICATIVE IDEAS
AND THE
MIND

BY

JOHN

WILSON

PH.D.

UNIVERSITY OF

CHICAGO

1914

174

I. *B. Meyfarti ortus, & studiorum curricula: II. animus in Gothanam scholam, & eius nutritorem, PIVM ERNESTVM: III. impensa opera in conciliando sibi B. Reybero, cum edendus esset scriptus de barbarie academica commentarius: IV. excusata Latine scribendi ratio; & laudata instituta scholastica reliqua: V. laudata fides in fungendo munere theologi.*

I.

Dignus *ERNESTINAE* pietatis administer, & emendatioris scholasticae disciplinae autor futurus, B. IOANNES MATTHAEVS MEYFARTVS, natus est clō 10 XC. NOVEMBRIS IX. in futura tunc ditione B. PRINCIPIS, ERNESTI PII, patre Michaele, sacrorum Walwinckeliorum, & Haynensium antistite, & matre Catharina, Ioannis Fidleri, senatoris Iennensis, filia, adoleuit in Gothana pietatis, & litterarum officina, confirmatusque est discendo, docendoque ad omnem religiosae procurationis, & rectorum institutorum, sacrorum, & litterariorum, vsum, ac consilii modum, quo PRINCIPIS ante fata posset prodesse, idque in materna patria, Iena, Wittebergae, & Coburgi, vbi ILLVSTRE LYCEVM CASIMIRIANVM solertia sua, pietate, & in tuis rectoribus studiis constancia mirifice illustravit.

uit, antequam in specula vicina, Erfurtenſium academia, pro temporum illorum iniuria mira fortunae varietate iactata, conſtitutus, recte conſulendi rei litterariae, & ſacrae locum naſtus erat, & curriculum opportunum.

II. Tanquam non gratus ſatis eſſet Gothanae ſcholae alumnus, niſi huius nutritorem, quem rectiora, & ſanctiora ſpectantem deprehendit, ad horum ſtudium impenſus quouis modo prouocaret, in bono propoſito confirmaret, & ceu veteranus corrupti moris oſor, proſligatorque mature demonſtraret, quo conuertere ILLE poſſet, & commode expedire muneris patris patriae conatum, & principalis autoritatis vim, pro ſtrena *PIO ERNESTO* obtulit, dedicauitque, quem de corruptelis euangelicarum academiarum, & litteratorum barbarie ſcripſerat commentarium, opus multorum annorum, & quod perfectum etiam, ex Horatii praefcripto, in nonum annum ſe preſſiſſe poterat affirmare. Neque enim tantae molis, & periculoſae plenum opus aleae praecipiti auſu tentandum, nec vulgandum ante erat, quam contingeret ſancti, ſincerique propoſiti, aeftimator, & propugnator idoneus, qui in perficiendis deſtinatis non magis ſegnus eſſet, quam ipſe fuiſſet in concipiendis, & publicandis. Talis ipſi viſus eſt *PIVS ERNESTVS*, quem dum compellat in limine, ad detergendam ab euangelica eccleſia labem, & comparandos, riteque praeparandos ſacrorum, & ciuiliū munerum idoneos procuratores, Nebucadnezaris excitat exemplo, Aſpena adminiſtro circumſpicientis talia imperii praefidia, & publicae ſalutis cuſtodes, incitatque ad aemulandum virtute, factisque clarum Poloniarum regem, Stephanum, & exprimendum omne *PRINCIPALI* faſtigio dignae laudis opus.

III. Ne deeſſent ſancti propoſiti adiutores, & emendandae rei ſcholaſticae adminiſtri quaſi domeſtici, conciliare ſibi, & ad vſus ſuos adiungere non deſtitit florentem tunc laborum ſcholaſticorum ſucceſſibus apud Schleuſingenſes B. Andream Reyherum, antequam ſcire poſſet, fore, vt illum ipſum ludum regeret litterarium, cui primam bonae mentis culturam, & pueritiae inſtituta debuit *BEATVS*; niſi ipſe *PIO PRINCIPALI* autor, & ſuaſor fuit huius viri ad regiae ſedis iuuentutem inſtituendam euocandi, & intercedendi, quo minus amplecteretur lautiores conditiones, quibus ob ingenii, & laudis ſcholaſticae famam alibi, maxime a Luneburgenſibus, expetebatur. Certe vt B. Reyherum litterariae barbariei, cui bellum indixerat, oppugnatorem efficeret, nihil omiſit, quod ad rem pertinere illi videretur. Loquuntur id ipſius manuſcriptarum ad B. Reyherum epistoſularum exempla, quae poſſideo, plurima: vnde facile apparet, quanto ſtudio in hanc arenam illum pertraxerit B. Meyſartus? Apud Schleu.

Schleusingenses ideo videtur typis exscribi voluisse oppositum barbaris institutis commentarium, & tam solite expetiisse vltimam ad emendandas operas typographicas B. Reyheri manum. Vt veteranus litterator, & theologus religiosum, & legitimum commendaret, persuaderetque agendi modum ludimagistro nouitio, non vna ratione rem est aggressus. Inductum, detentumque in emendando opere, salutarium monitorum, consiliorumque pleno, dum immorandum ei esset pie cogitatis, destinatisque, facile credit adduci potuisse ad detestandas & profligandas secum corruptelas, & asserenda, vrgendaque studia rectiora, & publicis moribus contraria. Nec aliam propter causam laudandum publice parentandi nomine Schleusingensium sacrorum antistitem, B. Zehnerum, satis functum, suscepisse videtur tantae famae, dignitatisque theologiae academicus: quod institutum ipse, ni fallor, satis prodit scriptis ad B. Reyherum clo. loc. xxxv. iunij xix. his verbis: *Audi rem totam! Parentatio reuerendi Dn. D. Zehneri continet ideam veri theologiae studiosi. Prima occasione habebō duas orationes alias de vita Pseudostudioſi theologiae tum academica, tum ecclesiastica. Res est maximi momenti, & dignissima publica luce propter horrendos mores, qui hodie academijs euangelicas occupauerunt.* Ad deliniendum animum B. Reyheri, demerendamque penitus voluntatem non modo crebras ad eum scripsit ad ista negotia pertinentes litteras; sed filium etiam Reyherianis laribus, & fidei commendat, cum Erfurti non deesset erudiendi adolescentis commoda ratio. Adeo deperit tanti nominis, virtutisque theologus in bonae notae viro scholastico, tanquam desperaret profus, sine excitata talium virorum opera pie destinata perficere.

IV. Sunt, qui dubitant, impense adeo addictum B. Meyfartum fuisse viris, studiisque scholasticis. Ipsum integre satis, & incorrupte palmarium scholarum opus, Latini sermonis studium, tractasse profus negant, qui conuertuntur ad autoritatem, & iudicium de Meyfartiano *mellisi io oratorio*, toties typis descripto, quod in Morhofii POLYHISTORE legitur. Nec deerunt, qui in ipso Latine scribendi ratione desiderabunt Romani sermonis integritatem, ipsumque barbarum appellabunt, dum instituit scribere aduersus barbariem. At vero quicquid est, non viri; sed temporum hoc est vitium, dominatum olim non in patria Thuringia, & Germania solum; sed apud nationes omnes. Quam cupide Italica studia: ita appellabatur vtriusque linguae, Latini, Graecique sermonis, cura impensior, & industria collocata in vetustis monumentis excutiendis, imitandisque, quae incorruptae Latinitatis formam praeferrent:

rent: recepta sunt passim, tam perfunctorie paullo post tractata, & deserta sunt paullatim in ipsa Italia, ex quo post explosam scholasticam barbariem, & proscriptas ex scholis obscurorum virorum inficitias vernaculi cuique nationi sermonis cura, & cultura potior visa est, quam Latinitas; ac scholasticae rei studiosis viris cordi magis fuerunt certamina pro Ramo, aut pro Aristotelis, philosophi denuo illo tempore commendati, autoritate, vel nouum philosophandi genus, vel ludi scenici, aut vanae ingeniorum exercitationes, quibus, inualecente pacatis etiam temporibus vanitate, putide oppressa, & distracta est iuuentus, vt ad solida studia, & priscae eloquentiae integritatem non potuerit respicere, maxime vbi deessent consultioris culturae subsidia, eruditae vetustatis monumenta, nec praesto essent, quorum autoritas rectora, & solida studia satis commendare, vel liberalitas prouocare posset industriam, & beneficii obstringere ad amaras solidiorum studiorum radices inuadendas, & degustandas. Qua in re soli pene Belgae rectius rebus suis consuluerunt, dum, vt priscae libertatis, ita & eloquentiae studiosissimos se palam ostenderunt, & magnis stipendiis politioris litteraturae consultos viros in suas euocarunt, & conduxerunt academias, vndecunque cum contentis antiquitatis studiis exules. Qui inter hos de Latini sermonis vitiis scribere instituerat, magnus litterator, Io. Ger. Vossius, non disfitetur, se consuetudinis deprauatione ablatum subinde vitiose scribere ipsum. Nostrates qui primus edito ANTIBARBARO reuocare ausus est a consuetudine deprauata, explosus pene est a coniuratis nouae elegantiae arbitris, & architectis nouae liuguae eruditorum: quo nomine cum praecipuo magistro, & corruptorum antesignano honestauerant damnatam olim in viris obscuris sribliginem, quam Latinitati, & Romani sermonis rationi incorruptae impudentissime satagebant substituere. Certe non obstitit quantacunque, qua clauit optimus vir, solidae virtutis fama, & ~~reuerentis~~ opinio, quae eum ante fata inter nouae regiae academiae lumina conseruit, quo minus tunc tanquam infanientis sapientiae magister publice rideretur, & doctissima instituti eius specimina, tanquam a nostris moribus aliena, damnarentur, & libellis nugarum plenae, politicae elegantiae nomine commendatis, proscriberentur. Non ergo est mirum, illa tempestate B. Meyfartum, seculi vitio abreptum, emergere haut potuisse ad emendatam Latine scribendi rationem, & religiosiorem verborum curam, vt pote πραγμάτων άνδρα, immersum voluendis, excutiendisque monumentis scriptorum omnis aevi, barbarorum etiam, & scholasticorum, vndecunque arcessere posset testimonia, & praesidia aduersus barbaram eruditorum

im.

impietatem, quam oppugnandam strenue sibi proposuerat. Et quis aequus rerum arbiter a theologo scholastico, dum id ornare cum oportuit pro officio, & quam sedulo cauerit, ne alumni Casimiriani pro relictis, & solidis nugis amplecterentur, abunde demonstrant Coburgi vulgata ingenii eius monumenta, praeter memoratum *mellificium oratorium*: ad quod perficiendum eruditi collegae, Steinbruckii, operam excitauerat: *ephemerides gymnasticae, compendium geographicum, nodus Gordius Sophistarum solutus, Teutonica rhetorica, distinctiones theologicae, oratio de causis, cur ordo litterarius hodie magna apud plebeios laboret inuidia, & contemptu pene succumbat?* Cordatiores etiam Casimirianos alumnos sua industria excitatos ad coniungendam secum operam in vindicandis publicis corruptelis, diserte testatur in epistola, qua vulgatas tandem vindicias **P IO P R I N C I P I, E R N E S T O,** dedicat.

V. Non minorem praestitit fidem in sacro fungendo munere, euocatus ad cathedram academicam Erfurtensem, illustrandam ingenii, & doctrinae dotibus: quarum antea publicata documenta illi suffragata erant ad tantum dignitatis gradum, & occupandam speculam, in quam tunc propter magni Suecorum regis, Gustavi Adolphi, praesentiam, tot Germanorum, & totius Europae oculi erant conuersi, ut summa cura, & cautione opus esset, ne quid temere, & ne quid timide ageretur. Ut id praestare posse crederetur, efficiebant cum applausu excepti Meyfartiani ingenii foetus theologici, *prodromus elucidarii theologiae, arx Sionis ex immotis scripturae fundamentis exstructa, & venerandae antiquitatis assensu propugnata, siue locorum theologicorum succincta enarratio, Grauerus continuatus, suscitabulum clericorum, meletemata theologica, Antibecanus, tuba nouissima, tuba poenitentiae.* Ita non temere clarebat inter pios, & eruditos theologos Meyfartianum nomen, quousque euangelicae veritatis cura esset, honosque. Eum adeo non inquinauit vlla doctrinae, aut vitae labe, ut, qui offensi viri celebritate, & gratia, qua florebat apud populum, eius famam lacerare ausi erant, eius patientia victi, mitigatiue virtutem eius, & autoritatem venerarentur, & post fata palam, & ad inuidiam B. Elsnero, qui decedenti successerat, consilandam iactarent. Urgebant aspera bellis tempora, & publicae calamitates creberrimae, & cumulatatae Erfurtensem plebem, & decuriones, florentissimae Germaniae semper ciuitatis senatum, populumque, ut patientes euangelicae veritati praerberent aures, cui antea subinde obtrectatum erat; maxime cum eam professi ipsi non labis expertes spectarentur. Tanto magis Meyfartianae sapientiae, & virtutis integri-

tas solatio erat afflictis, pertaesis suae vitiositatis, pacatis, vt solet, temporibus contracta, & cupide non admitrentibus solum; sed studiofissime, & certatim quasi expectentibus tempestiua a nouo vexatae ciuitatis lumine, Meyfarto suo, remedia, coniungentibusque consilia de publicis patriae malis mitigandis saltem, si tolli per temporum iniuriam non possent. Nam malis artibus collegisse tantam gratiam, & fiduciam popularem virum optimum, & temere oppugnatum ab inuidis, ad vsum pietatis popularis edita scripta docent, *Sodoma infernalis, Hierosolyma coelestis, iudicium extremum*, hymnique sacri. Nec placere voluisse virum cordatum litteratoribus profanis, loquuntur oppositi illorum vitiositati insignes de barbarie academica commentarii, & excitatum vicini *PII PRINCIPIS* aduersus publicas corruptelas studium. Non igitur est mirandum, operam eius gratam fuisse potentissimo regi, hospiti, cui fatis functo in S. Seueri basilica parentauit, *PIO ERNESTO*, senatui, populoque Erfurtenfi; & liuorem post fata quieuisse. Plura, quae ad illustrandam B. viri memoriam, & merita pertinere videbuntur, tabula non capit; supplebit tamen non contemnenda declamatorum, paternarum virtutum aemulorum, ingenii, proposito, & studiorum successibus inter veteranos *SELECTAE* classis alumnos praecipue spectatorum iuuenum industria, qui ex suppeditatis illis vulgatis, scriptisque monumentis suo iudicio delecta, quae illustri auditorio grata fore putarent, in propatulo sunt exposituri. Quorum pia studia vt probent, & panegyri sua praesentia ornent, *AVDITORES* omnium ordinum honoratissimi obseruantissime rogantur.

F I N I S.

us con-
uasi ex-
ia, con-
olli per
ratiam,
dis, ad
na coe-
m cor-
nes de
IS ad-
m eius
basilica
m post
a per-
da de-
udio-
ctato-
amen-
parulo
ntia

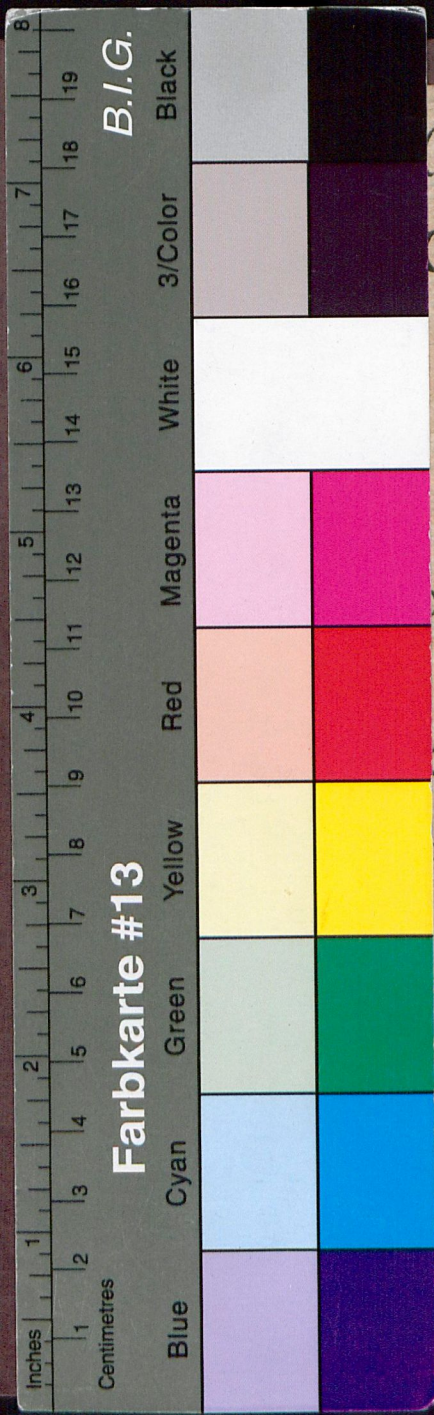
ULB Halle

3

004 586 336

B.I.G.

Farbkarte #13

QK.259.136.

Zc
6529

REI SCHOLASTICAE
CONSILIARIVS IDONEVS,
B. IOANNES MATTHAEVS
MEYFARTVS,

ILLVSTRIS GYMNASII GOTHANI

olim alumnus solertissimus,

post longum deinde rei sacrae, & scholasticae vsu
rectiorum institutorum autor,

incipiente Iustratione cis 1000 XXIII, VII, Kal. Augusti,
in auditorio CLASSIS I, hora VII. ante meridiem,

celebrandus publicis sermonibus

DANNIS FRIDERICI CHRISTOPHORI ERNE-

STI, TENSTADIENSIS,

IOANNIS TOBIAE HEY, CRAVLENSIS,

&

GOTHOFREDI CHRISTOPHORI SOMMER,

LONGOSALISSANI :

torum quisque pro captu, & Marte suo certa B. viri
merita repraesentabit,

primus

de re litteraria,

alter

de pietate populari,

postremus

*de veritate evangelica inter hostes profitenda,
tuenda, & ornanda :*

ad hoc producti a

RECTORE ILLVSTRIS GYMNASII,

GOTHOFREDO VOCKERODT.

P. P. LITTERIS REYHERIANIS, VII, KAL. AVGVSTI,

chr.

